

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ “เมล่อนเพื่ออาชีพ” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน: โรงเรียนบ้านสระเตย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

Development of Pratomsuksa 6 Learning Unit on “ Melon for Career” Using the Career in Community – based Approach: Bansatoei School in Amphoe Nong Ya Sai, Suphan Buri Province

ศศิภา เอี่ยมสำอางค์* พงศธร มหาวิจิตร** อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์** ปกรณ์ สุปินานนท์***

Sasipha Eamsamang Pongsatorn Mahavijit Udomluk Koolsriroj and Pakorn Supinanont

* สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** คณะครุศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมล่อนเพื่ออาชีพ” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐานและ 2) ศึกษาผลการนำหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมล่อนเพื่ออาชีพ” ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน 2) แบบวัดทักษะด้านอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเขียนตอบ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระเตย อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรีที่เรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 35 คน

ผลจากวิจัยพบว่า 1) ได้หน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมล่อนเพื่ออาชีพ” ที่ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน ใช้เวลาสอน 16 ชั่วโมง 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมล่อนเพื่ออาชีพ” มีคะแนนทักษะด้านอาชีพหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.23 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 ($\mu_0=17.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมล่อนเพื่ออาชีพ” มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47

คำสำคัญ: หน่วยการเรียนรู้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน ทักษะอาชีพ ระดับประถมศึกษาปีที่ 6

Abstract

The objectives of the research were to 1) develop a Pratomsuksa 6 Learning Unit on “Melon for Career” Using The Career in Community – based Approach , and 2) study the results of using learning unit on “Melon for Career” for learning and teaching. The research instruments were comprised 1) 8 lesson plans, 2) career skills test a written test, and 3) questionnaire on learning satisfaction of students. Sample Groups in this research were 35 students in Pratomsuksa 6 of Bansatoei School in Amphoe Nongyasai, Suphanburi Province who studied in Career and Technology course in the first semester, academic year of 2015.

The findings showed that 1) learning unit on “Melon for Career” composed of 8 lesson plans for teaching in 16 hours 2) the career skills scores of the students whom have taught by using the “Melon for Career” learning unit had an average testing score at 21.23 percentage which was significantly higher than the criteria of 70 percentage ($\mu_0= 17.50$) with the level of statistical significance at .01, and 3) the students whom have taught using the “Melon for Career” learning unit had the highest satisfaction towards with Mean equaled 4.74 and Standard deviation of 0.47

Keywords: Career Community - based Learning Unit, Career Skills, Pratomsuksa 6

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ พัฒนาค้นด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงานและเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สร้างจิตสำนึกให้คนไทยมีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน สร้างค่านิยมการผลิตและบริการที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Office of the National Economic and Social Development Board, 2012) ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่เต็มไปด้วยอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยมีอัตราที่เพิ่มขึ้นมีผลกระทบต่อทุกด้าน ทั้งด้านบุคคล สังคมและพฤติกรรม ส่งผลให้การทำงานและอาชีพมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ลักษณะงานที่เน้นการใช้สติปัญญาเพิ่มมากขึ้น ใช้แรงงานลดลง รูปแบบองค์กร ความต้องการความรู้และทักษะการทำงานของคนเพื่อพัฒนาภารกิจจึงเปลี่ยนไป กิจกรรมใหม่ๆ หลายประเภทกำลังเกิดขึ้นและพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่การทำงานในรูปแบบเดิมกำลังจะหมดไป การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นำไปสู่ความต้องการทักษะใหม่ ๆ ในการทำงาน ความจำเป็นที่ต้องเตรียมคนเพื่องานอาชีพ และมีการศึกษาตลอดชีวิตมากยิ่งขึ้น (Suwannawong and Sinlarat, 1999) จากเดิมที่คนไทยเน้นการประกอบอาชีพการทำไร่ ทำนา ทอผ้า ทำเครื่องจักรสานเพียงเพื่อไว้กินไว้ใช้ ปัจจุบันได้หันมาผลิตเพื่อจำหน่ายในเชิงธุรกิจมากขึ้น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการประกอบอาชีพโดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถเกี่ยวกับงานอาชีพ เทคโนโลยี มีทักษะในการทำงาน ทำงานเป็นทีม รักการทำงาน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความสามารถและทักษะในการจัดการ การวางแผน ออกแบบการทำงาน สามารถนำความรู้ เทคโนโลยี สารสนเทศ เทคโนโลยีจากภูมิปัญญาพื้นฐาน ภูมิปัญญาชาวบ้านและเทคโนโลยีสากล มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสม คำนึงและมีคุณธรรม จริยธรรมสามารถสร้างพัฒนางาน ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนวิธีการใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพของงานและการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและค่านิยมพื้นฐาน ได้แก่ ความขยัน ซื่อสัตย์

ประหยัด และอดทน อันนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง และพึ่งพาตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ร่วมมือและแข่งขันในระดับสากลในบริบทของสังคมไทย (Ministry of Education, 2009)

ทั้งนี้การจัดการศึกษาที่ผ่านมายังประสบปัญหาในหลายๆด้านที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ เป็นผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาตนให้เป็นไปตามแผนการศึกษาที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนไม่เน้นพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น การขาดการกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นคนช่างคิดช่างสงสัย มีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ครูยังเน้นการสอนแบบท่องจำ ยึดการสอนในการวัดและประเมินผลเป็นหลัก อีกทั้งโรงเรียนยังขาดความพร้อมในการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ และการขาดความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนในการนำองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่โรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมและออกสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ (Office of the Education Council, 2009) โดยสภาพการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพ การจัดหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ยังขาดกระบวนการเรียนรู้ที่ดี เนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีการแยกส่วนกันเป็นเรื่อง ๆ คือ เรื่องงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ ซึ่งในแต่ละระดับชั้นเป็นเรื่องเดิมๆ ที่ขยายความเพิ่มเติมขึ้นมา จึงเป็นการเรียนการสอนที่วนเวียนไม่มีแกนสาระสำคัญให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางในการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคต หน่วยการเรียนรู้ส่วนใหญ่เน้นการท่องจำ ผลที่ตามมาจึงทำให้ผู้เรียนตัดขาดจากความเป็นจริงรอบตัว คิดไม่เป็น ทำไม่เป็น สัมพันธ์กับคนอื่นและสิ่งแวดล้อมไม่เป็น (Na Talang, 2002) เมื่อเข้าสู่โลกของงานอาชีพจึงไม่มีศักยภาพเพิ่มที่ในการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาประเทศ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่า หากมีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่ดี จะมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งหน่วยการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีลักษณะที่ท้าทายความน่าสนใจ สอดคล้องกับประสบการณ์และชีวิตจริงของนักเรียน นักเรียนสามารถเข้าไปสัมผัสจับต้องกับสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้จากหน่วยการเรียนรู้ที่นำไปใช้ได้ทันที และควรเอื้อให้เกิดการวางแผนการเรียนที่เป็นการบูรณาการในกลุ่มสาระ หรือข้ามกลุ่มสาระก็ได้ เป้าหมายของการเรียนในแต่ละหน่วยจึงควรสะท้อนผลผลิตจากการเรียนรู้ที่ให้องค์ความรู้

กว้างขวางและหลากหลาย เพื่อเอื้อให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นภาพใหญ่ (Pilunthananon, 2003) หน่วยการเรียนรู้ที่ตีนั้นควรเกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือชุมชนนั้นๆ ควรมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียนและชุมชน ให้นักเรียนได้เลือกการเรียนรู้อย่างอิสระ สามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตอบสนองชีวิตจริงและส่งเสริมให้นักเรียนได้ประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองตามสภาพที่แท้จริง

หน่วยการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานความคิดจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและนักเรียนเป็นสำคัญซึ่งจะแตกต่างออกไปตามบริบทของโรงเรียน ชุมชน ครู นักเรียนและเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ (Insuwan, 2005) การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ร่วมกับนักเรียน ซึ่งมีผลต่อการสร้างองค์ความรู้ให้แก่นักเรียน โดยให้ชุมชนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อม กิจกรรม ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมและบริบทที่เป็นจริงของชุมชน ทำให้การเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานที่เป็นความจริงของตัวนักเรียน ย่อมส่งผลทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณค่าและมีความหมายต่อชีวิต มองเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้น่าสนใจที่เรียนไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพสามารถพัฒนาการรับรู้ในความสามารถของตนเอง และมีผลต่อการเรียนโดยการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสมเสริมสร้างความพึงพอใจให้แก่เรียนโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนเป็นฐานสำคัญในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพราะจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Pilunthananon, 2003) ซึ่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีส่วนมาจากครอบครัว ชุมชนและโรงเรียนที่ร่วมมือกันในการนำชุมชนมาเป็นฐานความคิดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่มีคุณค่าต่อนักเรียน

ปัจจุบันชุมชนบ้านสระเตย ตำบลแจ้แง อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการปลูกพืชเศรษฐกิจอย่าง “เมล่อน” ซึ่งมีจุดเด่นด้านรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ แต่สภาพของผลผลิตส่วนใหญ่ของชุมชนแห่งนี้จะส่งผลผลิตในรูปแบบผลสดเพียงอย่างเดียวให้กับผู้รับซื้อ ไม่มีการแปรรูปผลผลิตให้เกิดความหลากหลาย ทำให้มูลค่าของสินค้าไม่เพิ่มสูงขึ้นทั้งที่เมล่อนสามารถนำไปบริโภคได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานสดในรูปผลไม้หรือใช้เป็นส่วนผสมในสลัดผัก ใช้ประกอบของหวาน

และเครื่องดื่มหลายชนิด อาทิเช่น ฟรุตสลัด ไอศกรีม น้ำแข็งไส วุ้น น้ำเต้าหู้นมสดและน้ำผลไม้ปั่น เป็นต้น ทำให้เมล่อนเป็นที่รู้จักมากขึ้นในตลาดและกลายเป็นผลไม้ยอดนิยมซึ่งเมล่อนสายพันธุ์ญี่ปุ่นที่คนไทยนิยมรับประทานกันได้รับการพัฒนาสายพันธุ์ให้สามารถปลูกได้ดีในประเทศไทยและมีคุณภาพไม่ต่างจากเมล่อนนำเข้าจากต่างประเทศ การสร้างอาชีพการปลูกเมล่อนสำหรับชุมชนบ้านสระเตยได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยจัดทำ “โครงการนำร่องภาคธุรกิจช่วยเหลือคนจน” ส่งเสริมเกษตรกรให้หันมาปลูกเมล่อนและสร้างต้นแบบภาคธุรกิจเพื่อเพิ่มรายได้ โดยเริ่มต้นโครงการนำร่องในจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 และดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันถือได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างมากเพราะสามารถสร้างรายได้สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้เป็นอย่างดี มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Ponprasit, 2012)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้แนวคิดชุมชนเป็นฐานมาใช้ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อสร้างมุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับอาชีพ ตลอดจนทักษะกระบวนการและทักษะในอาชีพของนักเรียนโดยใช้อาชีพในชุมชน มาเป็นฐานในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ “เมล่อนเพื่ออาชีพ”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมล่อนเพื่ออาชีพ” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาผลการนำหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมล่อนเพื่ออาชีพ” ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระเตย อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรีที่เรียนรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน
2. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาหน่วยเรียนสอดคล้องตามวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านสระเตย อำเภอนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรีเนื้อหาประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 4 สาระ คือ 1) สาระการดำรงชีวิตและครอบครัว 2) การออกแบบและเทคโนโลยี 3) เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร 4) การอาชีพ

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระยะเวลา 8 สัปดาห์

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวจัดการกระทำ คือ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เมลอนเพื่ออาชีพ”

ตัวแปรตาม คือ ทักษะอาชีพและความพึงพอใจของนักเรียน

วิธีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ”

หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย ขอบข่ายเนื้อหา และแผนการจัดการเรียนรู้ภายในหน่วยการเรียนรู้จำนวน 8 แผน (16 ชั่วโมง)

ภาพที่ 1 แผนมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้เมลอนเพื่ออาชีพ

ผู้วิจัยออกแบบหน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” และสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการงานอาชีพและเทคโนโลยี และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ผลการประเมินคุณภาพมีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการที่กำหนดพฤติกรรมของนักเรียน ประกอบด้วย การบันทึกข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และความ

รับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสะท้อนผลข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ผลการประเมินคุณภาพมีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

2.2 แบบวัดทักษะด้านอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเขียนตอบ จำนวน 5 ข้อ โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินทางการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการงานอาชีพจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของการสร้างแบบวัดทักษะด้านอาชีพก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ผลการประเมินคุณภาพข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Objective Congruence) = 1.0 สามารถนำไปใช้ได้

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย ประกอบด้วยตอนที่ 1 เป็น

แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตั้งแต่ระดับ 5 ถึง 1 ซึ่งมีข้อความที่ประกอบด้วย ด้านเนื้อหาวิชา ด้านวิธีการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียน การสอน และด้านการประเมินผลเพื่อให้นักเรียนสะท้อน ข้อมูลด้านความพึงพอใจในการเรียนรู้ภายหลังการเรียนรู้ ตามหน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” และตอนที่ 2 เป็น ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นแบบ ปลายเปิดโดยผู้วิจัยสร้างแล้วนำแบบสอบถามให้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินทางการศึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการทำงานอาชีพ จำนวน 3 ท่าน พิจารณา และประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC: Index of Objective Congruence) และความ เหมาะสมของภาษาที่ใช้ในข้อความคำถามแล้วพิจารณาคัดเลือก ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = 1.0)

วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-experimental research) โดยมีแบบแผนการวิจัย แบบ One – Shot Case Study Design ซึ่งมีรูปแบบการ วิจัยดังนี้ (Saiyot and Saiyot, 1995)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการวิจัย

- E แทนค่า กลุ่มทดลอง
 X แทนค่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ”
 T₂ แทนค่า การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการตามแบบแผนการทดลองเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ของ หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” โดยผู้วิจัยสอนด้วย ตนเองจำนวน 8 แผน (16 ชั่วโมง)
2. วัดทักษะด้านอาชีพโดยใช้แบบวัดทักษะด้าน อาชีพมีลักษณะแบบทดสอบชนิดเขียนตอบ จำนวน 5 ข้อ แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้ สถิติแบบ t – test one group ซึ่งผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ให้สูงขึ้น จากค่าระดับคะแนนทักษะอาชีพเดิมของกลุ่มตัวอย่าง คือ ร้อยละ 60

3. วัดความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามความ พึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนภายหลังการดำเนินการ จัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดเกณฑ์และหัวข้อให้ชัดเจน ซึ่งมีหัวข้อดังนี้ การบันทึกข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบในการทำงาน

ขั้นตอนที่ 2 จำแนกคำหรือข้อความในเนื้อหาของ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของ ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไป อย่างถูกต้องมีความครอบคลุมมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 4 สรุปข้อมูลที่ได้อ้างอิงไปสู่ข้อมูล ทั้งหมดจากแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์เนื้อหาจากบันทึกการแสดงความคิดเห็น การ ตอบคำถาม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ความ รับผิดชอบในการทำงาน

2. วิเคราะห์คะแนนจากการทำแบบวัดทักษะ อาชีพ โดยใช้สถิติแบบ t – test one group โดยตั้งเกณฑ์ ร้อยละ 70

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของ นักเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับ ความพึงพอใจดังนี้ (Srisaart, 2008)

- 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมล่อนเพื่ออาชีพ” โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน

ผู้วิจัยทำการศึกษาลักษณะของสถานศึกษาและวิสัยทัศน์ของโรงเรียนเพื่อหาจุดเน้นของสถานศึกษา พบว่า “ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียน มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ” ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจและวิเคราะห์อาชีพในชุมชน โดยใช้การสังเกตและการหาข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ซึ่งอาชีพที่ใช้เป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ คือ อาชีพการปลูกเมล่อน เพราะเป็นอาชีพที่คนในชุมชนให้ความสนใจกันมากและได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ จนมีการตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วพบว่า เป็นอาชีพที่สามารถส่งเสริมทักษะกระบวนการทำงานที่เป็นรูปธรรม มีแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากวิสาหกิจชุมชน จึงนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงกำหนดเป็นเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ และออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยการกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดชื่อหัวเรื่องย่อย จุดประสงค์ในการเรียนรู้แต่ละหัวเรื่องย่อย กิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผลในแต่ละหัวเรื่อง โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐานความคิดในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จากนั้นสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 8 แผน (16 ชั่วโมง) โดยภายในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง รู้จักกับเมล่อน นักเรียนเรียนรู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเมล่อน สามารถจำแนกสายพันธุ์ต่างๆ ของเมล่อนได้ รวมถึงการบอกข้อดีและข้อจำกัดของการปลูกเมล่อน ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันได้

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เกษตรกรเมล่อนนักเรียนได้ออกไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยศึกษาเกี่ยวกับวิถีอาชีพการปลูกเมล่อนและการวางแผนการทำอาชีพการปลูกเมล่อน ปัจจัยที่จำเป็นในการปลูก โดยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการปลูกเพื่อพัฒนาผลผลิตทางเกษตร

3. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เก็บเกี่ยวเมล่อนนักเรียนได้เรียนรู้จากวิทยากรของชุมชนในเรื่องของการวางแผนการเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่เหมาะสม การใช้เครื่องมือในการเก็บเกี่ยวเมล่อนเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและเก็บรักษาผลผลิตได้อย่างถูกต้อง

4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง คัดสรรผลผลิตนักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคทางการตลาด เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงผลผลิตให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด และสามารถระบุวิธีการตรวจสอบคุณภาพและคัดขนาดผลผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด

5. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เพิ่มคุณค่าให้เมล่อนนักเรียนจะเกิดกระบวนการคิดต่อจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ในเรื่องของผลผลิตที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดที่ถูกคัดออก นักเรียนจะต้องวางแผนในการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตนั้น โดยวางแผนการจัดการจำหน่ายผลผลิตในรูปแบบต่างๆ เช่น ผลเมล่อนสด การแปรรูปและการถนอมอาหารผลผลิตเมล่อน การบรรจุภัณฑ์ผลผลิตเพื่อส่งเสริมการขายให้มีคุณค่าเพิ่มมากขึ้น

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์นักเรียนสามารถนำกระบวนการทางเทคโนโลยีมาใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลผลิตที่แปรรูป โดยคำนึงถึงหลักการออกแบบเพื่อสร้างเสริมคุณค่าให้กับผลิตภัณฑ์

7. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ธุรกิจเมล่อนแบบครบวงจรนักเรียนสามารถวางแผนการทำธุรกิจด้านการเกษตร (เมล่อน) เพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจที่ดีในชุมชนให้เกิดเป็นกระบวนการแบบครบวงจร ตั้งแต่การเริ่มผลผลิตจนถึงการจัดจำหน่ายออกสู่ตลาดการค้า

8. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การแปรรูปผลผลิตนักเรียนมีทักษะการแปรรูปผลผลิตเมล่อนโดยการลงมือปฏิบัติการทำวันเมล่อนแล้วนำไปจำหน่ายในสถานศึกษา จัดบันทึกขายรับรายจ่าย

ตอนที่ 2 ผลการนำหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “เมลอนเพื่ออาชีพ” ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้

จากการสังเกตนักเรียนและบันทึกผลข้อมูลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ที่มีลักษณะเป็นแบบบันทึกรายการที่กำหนดพฤติกรรมของนักเรียน ประกอบด้วย การบันทึกข้อมูล การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และความรับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสะท้อนผลข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ นั้น พบว่า

ด้านการบันทึกข้อมูล นักเรียนให้ความสนใจในการบันทึกข้อมูลความรู้จากวิทยากรและครู ลงในใบงานหรือสมุดบันทึกของตนเอง โดยสามารถนำข้อมูลที่ตนเองบันทึกมาอภิปรายผลร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน นักเรียนบางคนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางการเรียนรู้ไปในทางที่ดีขึ้น

ด้านการแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นของตนเองในการอภิปรายผล การทำงานกลุ่ม และการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนสามารถให้เหตุผลที่สร้างสรรค์ เช่น ในเรื่องของการเพิ่มมูลค่าของเมลอน ตัวอย่างเช่น

“...หนูคิดว่าเมลอนน่าจะแปรรูปเป็นไอศกรีมเมลอนได้นะคะครู...”

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ทักษะด้านอาชีพของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ”

คะแนนทักษะด้านอาชีพ	N	$\bar{x}$	μ_0	s	t
	35	21.23	17.50	3.11	7.095

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$$t(.01, 34) = 2.4411$$

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนทักษะด้านอาชีพของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.23 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 ($\mu_0 = 17.50$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่

นักเรียนบางคนก็ให้ความเห็นว่า

“...แต่หนูชอบน้ำปั่น หนูว่าเอามาปั่นก็ดีนะ ใส่นมด้วย อร่อยดี...”

จากการสังเกต นักเรียนสามารถกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองและสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านบทบาทสมมติได้อย่างน่าสนใจ

ด้านการตอบคำถาม นักเรียนมีเหตุผลในการตอบคำถามทั้งจากปากเปล่าและการเขียนตอบ โดยสามารถเรียงลำดับความคิดของตนเองและตอบคำถามตรงตามประเด็น

ด้านการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น นักเรียนมีการรับฟังความเห็นของเพื่อน เมื่อมีการอภิปรายในกลุ่มของตนเอง การนำเสนองาน การแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนเป็นผู้ฟังที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน

ด้านความรับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานสามารถทำงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด งานมีคุณภาพตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ร่วมมือร่วมใจในการเรียน นักเรียนบางคนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ให้ความร่วมมือและสนใจในการทำงานมากขึ้น

2.2. ผลการวิเคราะห์ทักษะด้านอาชีพของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” ปรากฏดังในตารางที่ 1

ได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียน หลังได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ”

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ”

ความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาวิชา	4.74	0.48	มากที่สุด
1. เนื้อหาวิชาให้ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพในชุมชน	4.80	0.47	มากที่สุด
2. เนื้อหาสาระตรงกับความต้องการของนักเรียน	4.71	0.62	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระที่เรียนรู้ในแต่ละครั้งมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	4.57	0.70	มากที่สุด
4. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้	4.91	0.28	มากที่สุด
ด้านวิธีการสอน	4.73	0.45	มากที่สุด
1. ครูมีการสร้างบรรยากาศ ความเป็นกันเองกับนักเรียน	4.62	0.60	มากที่สุด
2. ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.88	0.32	มากที่สุด
3. กิจกรรมเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน	4.68	0.58	มากที่สุด
ด้านวิธีการสอน(ต่อ)			
4. นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	4.77	0.47	มากที่สุด
5. กิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนได้แนวทางในการประกอบอาชีพ	4.74	0.44	มากที่สุด
ด้านครูผู้สอน	4.67	0.56	มากที่สุด
1. ครูมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.71	0.57	มากที่สุด
2. ครูรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	4.60	0.60	มากที่สุด
3. ครูมีเทคนิคการสอนที่ช่วยสร้างความสนใจให้เข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย	4.71	0.57	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.76	0.39	มากที่สุด
1. ครูใช้สื่อการสอนที่สวยงามและขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน	4.82	0.38	มากที่สุด
2. ครูใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	4.71	0.52	มากที่สุด
3. ครูใช้สื่อการสอนที่ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน	4.85	0.36	มากที่สุด
4. สื่อที่ใช้ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.82	0.45	มากที่สุด
5. ครูมีสื่อการสอนที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.62	0.49	มากที่สุด
ด้านการประเมินผล	4.73	0.58	มากที่สุด
1. ครูมีข้อสอบหรือแบบฝึกหัดที่วัดในเนื้อหาที่ครูสอน	4.74	0.76	มากที่สุด
2. วิธีการประเมินผลเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.71	0.52	มากที่สุด
3. วิธีการประเมินผลมีความหลากหลาย	4.74	0.56	มากที่สุด
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.74	0.56	มากที่สุด
ผลเฉลี่ยรวม	4.74	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47

การอภิปรายผล

คะแนนทักษะด้านอาชีพของนักเรียนหลังได้รับการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.23 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้น

นักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองร่วมกับชุมชน ครู และเพื่อนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การอภิปราย การเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึกข้อมูล การลงมือปฏิบัติ และการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน เป็นต้นนอกจากนี้ นักเรียนยังได้ฝึกการวางแผนการทำงานธุรกิจแบบครบวงจร การทำบัญชีรายรับรายจ่าย การออกแบบผลิตภัณฑ์ การแปรรูปผลผลิตในชุมชนให้มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้นักเรียนเกิดทักษะอาชีพสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ (Rangubtuk, 2002) ที่ว่า การจัดกิจกรรมและประสบการณ์

ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ จนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายอย่างต่อเนื่องซึ่งผลที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ นั้น นักเรียนมีทักษะอาชีพและทักษะกระบวนการทำงาน อย่างเป็นระบบและมีลำดับขั้นตอน โดยสังเกตจาก กระบวนการทำงาน และชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย มีการวางแผนในการทำงานร่วมกับการรู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้อย่างสมเหตุสมผลเพราะเกิดจากประสบการณ์ที่นักเรียน ได้ออกไปศึกษาร่วมกับชุมชน นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมที่ แตกต่างออกไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น ในห้องเรียนไม่เคยถามในเรื่องที่สอน แต่พอได้ออกไปศึกษา ร่วมกับชุมชน นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีการซักถามวิทยากร มีการสังเกต และจดบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน นอกจากนี้การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่เป็น ประโยชน์ติดตัวไป ตั้งแนวคิดของ (Mahavijit, 2015) ที่เสนอว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรให้ความสำคัญ กับทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนมากกว่าตัวเนื้อหา ความรู้ เนื้อหาบทเรียนที่น่าเสนอควรมีลักษณะเป็น ประเด็นเรื่องแบบพหุวิทยาการที่บูรณาการสาระความรู้ ของแต่ละวิชาหลักมานำเสนอผ่านประเด็นเรื่อง (Theme) มีความทันสมัย สอดคล้องกับชีวิตจริง น่าสนใจและท้าทาย ความสามารถของผู้เรียน ครูผู้ออกแบบการเรียนรู้จำเป็น จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเลือกสรรประเด็น เรื่องที่มีคุณค่าและสามารถแตกยอดความคิดแก่ผู้เรียนได้ อย่างกว้างขวาง

นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หน่วยการเรียนรู้ “เมลอนเพื่ออาชีพ” ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.74 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนรู้สึกชื่นชอบในเนื้อหาวิชาที่ ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพในชุมชนเพราะได้ไป เรียนรู้ร่วมกับคนในชุมชนได้เรียนรู้วิถีชีวิตของเกษตรกรใน รูปแบบต่างๆที่แตกต่างจากอาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนมีความพึงพอใจที่ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็น กลุ่มเพราะทุกคนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เรียนรู้ ร่วมกัน และได้ช่วยเหลือกันในการทำงาน ทำให้ผลงาน ออกมาดีตามเป้าหมายและนักเรียนมีความภูมิใจในผลงาน นักเรียนมีความสุขและชื่นชอบที่ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ในชุมชน เพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ต่างๆ และจากการสังเกตและสอบถามนักเรียน ผลที่ได้รับ คือ นักเรียนอยากไปอีกครั้งและอยากไปศึกษาในหลายๆ อาชีพในชุมชน รวมถึงอยากให้รุ่นน้องได้ไปศึกษาเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สื่อการเรียนการสอนของจริง สามารถช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน และแบบฝึกหัดที่

วัดเนื้อหาที่ครูสอนได้ตรงตามความเข้าใจของนักเรียน รวมถึงการมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลาย นักเรียนชอบที่มีส่วนร่วมในการประเมินผล เช่น ผลงานในการแปรรูป ผลงานในการออกแบบ ได้วิจารณ์ผลงานของตนเองและ ของเพื่อน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีผลทำให้นักเรียน เกิดความสนใจในการเรียนรู้ สามารถทำให้นักเรียนที่ไม่ ค่อยสนใจรูปแบบการเรียนรู้ในห้องเรียนมีความตื่นตัวมากขึ้นและนักเรียนที่ไม่เคยซักถามในห้องเรียน ก็มีพฤติกรรมที่ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี คือ มีการซักถาม จดบันทึกข้อมูลที่ ตนเองอยากรู้ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน วิทยากรและครู แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ใช้อาชีพ ในชุมชนเป็นฐาน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจใน การเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนการสอนและส่งผลต่อการ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้สอดคล้องกับ (Kajornsinsin *et al.*, 2003) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหน่วย การเรียนรู้วิชาท้องถิ่นของเราเรื่อง “วัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนนาโค” โดยใช้โรงเรียนและชุมชนเป็นฐาน จังหวัด ราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสุขในการเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ บุคลากรในชุมชน มีความ คิดเห็นว่า การนำหน่วยการเรียนรู้วิชาท้องถิ่นของเราเรื่อง “วัฒนธรรมท้องถิ่นชุมชนนาโค” มาใช้ในโรงเรียนมีผลดี และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ครูผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และชุมชนมากกว่าผลเสีย และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ (Sungsong, 2008) ที่ได้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง “ความเบิกบานจากฝีมือ” พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อ หน่วยการเรียนรู้ว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และตรงกับความต้องการของนักเรียน กิจกรรมการเรียน การสอนที่จัดขึ้นมีความน่าสนใจส่งผลให้นักเรียนเกิดความ รักงานฝีมือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “เมลอนเพื่อ อาชีพ” ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครูผู้สอนควรปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาให้ เข้ากับสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และพิจารณาปรับแนว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสม กับบริบทโดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับ ศักยภาพของผู้เรียนและความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรมีการนำวิทยากรในชุมชน และทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพราะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และเห็นคุณค่าขององค์ความรู้จากอาชีพที่มีอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการทำให้คนในชุมชนเกิดความภาคภูมิใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้กับทางโรงเรียน ซึ่งนับเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน เนื้อหาที่ครูผู้สอนจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรเลือกเนื้อหาที่เป็นอาชีพใกล้ตัวหรือสามารถพบได้ในชุมชน ต้องมีความเหมาะสมกับระดับ เพศ และวัยของนักเรียน และมีความหมายต่อนักเรียนด้วย เพื่อให้ นักเรียนเกิดความสนใจอยากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ หรือมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพให้สูงขึ้น

4. จากการวิจัยพบว่า การใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐานช่วยพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้นโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำวิธีการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐานมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยครั้งนี้ควรมีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐานให้ต่อเนื่องกันไปตลอดทุกช่วงชั้นเพื่อให้ นักเรียนได้ เห็นคุณค่าของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเกิดความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนชุมชนของตนเอง

2. ควรมีการนำรูปแบบการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การใช้โครงงานเป็นฐาน การใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนที่ใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน ที่มีต่อตัวแปรคุณลักษณะอื่นๆ เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะชีวิต ทักษะความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ทักษะความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

4. หากมีการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้โดยใช้อาชีพในชุมชนเป็นฐาน เช่น การปลูกพืชหรือการเลี้ยงสัตว์ ควรให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการทำงานจริง

References

- Insuwan, S. (2005). *The Learning Units Development According to the Bansubtakien Community Potentials and Needs for Level 2nd Students of Bansubtakien Srikew District, Nakornratchasima*. Dissertation of Master Degree of Education in Educational Research and Evaluation in Kasetsart University. [in Thai].
- Kajornsinsin, B., et al. (2003). Development of learning unit in our community on Nakhon Local Culture by school and community based. *Educational Review Journal*, 18(2), 83-94. [in Thai].
- Mahavijit, P. (2015). "Theme-based Unit: The Challenges in Learning Design for Modern Teachers" *Educational Review Journal*, 30(2), 93-101.(in Thai).
- Ministry of Education. (2009). *Basic Education Core Curriculum B.E.2551 (A.D.2008)*. Bangkok: Thailand Agricultural Cooperation Publishing. [in Thai].
- Na Talang, E. (2002). *Local Wisdom*. Bangkok. *Amarin*. [in Thai].
- Office of the Education Council. (2009). *The Second Decade of Education Reform (A.D 2552-2561)*. Bangkok: Prikwan Graphic. [in Thai].
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2012). *National Economic and Social Development Plan 11th A.D.2555-2559*. Bangkok: KuruSapha Publishing. [in Thai].
- Pilunthananon, N. (2003). *From the Curriculum to the Learning Units*. Bangkok: Thai WattanaPanit Publishing. [in Thai].

- Ponprasit, P. (2012). *The Progress of the Pilot Project in Growing The Melons to Lift up the Quality of Thai Farmers*. Retried from: <http://www.kehakaset.com/index.php/component/content/article/79-information/654-master>. [in Thai].
- Rangubtuk, W. (2002). *Techniques and Activities for the Learners Centered According to the Basic Education Education Cure Curriculum B.C 2001 (A.D.2544)*. Bangkok: Prikwan Graphic. [in Thai].
- Saiyot, L. and Saiyot, A. (1995). *Educational Research Techniques. 4th Edition*. Bangkok: Suweeriyasarn. [in Thai].
- Srisaart, B. 2008. *Basic Educational Research*. Kanlasin: Prasarn Karnpim. [in Thai].
- Sungsong, W. (2008). *Integrated Learning Units Development on "The Enjoyment form Handicrafts" Career and Technology Subject for Prathom 5 Students*. Dissertation of Master Degree of Education in Vocational in Taksin University. [in Thai].
- Suwannawong, P. & Sinlarat, P. (1999). *21st Century Higher Education Reformed Trends*. Bangkok: T.P. Printing. [in Thai].